

Checklista - Undersökning om betydande miljöpåverkan

Undersökning om behovet av miljöbedömning

Enligt bestämmelser i miljöbalken och plan- och bygglagen ska en plan eller ett program som antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP) genomgå en strategisk miljöbedömning. För att kommunen ska kunna göra ett ställningstagande om planen eller programmet medför en betydande miljöpåverkan eller inte genomförs en undersökning som identifierar omständigheterna som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Begrepp:

Strategisk miljöbedömning	Den process där kommunen identifierar, beskriver och bedömer vilka miljöeffekter en plan eller program kan komma att få.
Miljökonsekvensbeskrivning	Ett dokument där kommunen skriftligt redovisar sin bedömning av planen eller programmets miljökonsekvenser.
Undersökning	Undersökningen ska komma fram till om ett förslag till en plan eller ett program medför betydande miljöpåverkan eller inte.

Lagstiftningen (Miljöbedömningsförordningen SFS 2017:966 och miljöbalkens 6 kap) är det som avgör om en detaljplan har betydande miljöpåverkan, det är dels en avvägning av de sammantagna inverkanse faktorerna samt lokala förutsättningar som spelar in i bedömningen.

Visar undersökningen på att detaljplanen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska ställningstagandet och skälen för bedömningen redovisas i planbeskrivningen. Om det visar sig att planen medför en betydande miljöpåverkan ska den miljöbedömas.

Bedömd miljöpåverkan (enligt MB 6 kap 7 §) ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en BMP och ska göras tillgängligt för allmänheten. Beslutet om BMP tas i utskottet för samhällsbyggnad i samband med att detaljplanen beslutas om att gå ut på granskning.

Planens syfte

Planens syfte är att möjliggöra förtätning av villabostäder inom fastigheterna Hallen 67:1, Hallen 105:1 och Almo 129:1 på ett sätt som bevarar områdets värdefulla landskapsbild, siktlinjer och naturvärden.

Områdesbeskrivning

Planområdet är beläget i tätorten Siljansnäs, cirka 600 m öster om Siljansnäs kyrka och cirka 1 km norr om Alviken. Området begränsas i norr av Hallgattu och i väster av Robacksgattu. Söder om området ligger villatomter och öster om området finns en större fastighet med ett bostadshus. Planområdet är idag obebyggt och endast den södra delen av planområdet, Hallen 67:1, är planlagt sedan tidigare. Detta område är planlagt som allmän plats med användningen Park. Det nya planområdet utgörs idag till största delen av gamla åkrar som på senare tid har använts som betesmark. I östra kanten av området finns ett stråk med magrare och stenigare mark. På de centrala delarna av området finns ett glest skikt av björkar. Även en del enbuskar finns på området.

Enligt kommunens översiktsplan från 2014 som gäller för området, är ett bevarande av det öppna landskapet i Siljansnäs väsentligt för vidmakthållandet av områdets värdefulla landskapsbild. Därför bör nybyggnation ske genom småskalig förtätning och ny bebyggelse bör inte lokaliseras till öppna lägen utan i första hand förläggas inuti befintliga byklaslar.

Orange markering visar planområdets geografiska läge.

Planens tänkbara konsekvenser

Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka riksintresse för friluftsliv, Siljansområdet, enligt 3 kap 6 § eller riksintresse för det rörliga friluftslivet, Siljansområdet enligt 4 kap 2 § Miljöbalken (1998:808) MB, under förutsättning att hänsyn tas till dessa värden i det fortsatta planarbetet.

Detaljplanens genomförande innebär att den befintliga öppna landskapsbilden med betes- och ängsmark delvis försvinner, vilket också påverkar kultur- som naturvärden negativt. För att minimera de negativa konsekvenserna av detta bör hänsyn till dessa värden tas i det fortsatta planarbetet på så sätt att ny bebyggelses markanspråk, höjd och placering anpassas så att det öppna landskapets värden delvis bevaras. En större del av området bör lämnas obebyggt, siktlinjer bör bevaras och områden med höga naturvärden bör lämnas orörda.

Slutsats och ställningstagande

Kommunen har gjort bedömningen att genomförandet av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken behöver därför inte göras.

Checklistan

Kommunens checklista nedan utgör grunden i undersökningen. Checklistan är ett underlag för en samlad bedömning av den effekt som detaljplanens genomförande bedöms medföra på miljön. Med miljöeffekter (enligt MB 6 kap 2§) menas exempelvis effekter på befolkning och dess hälsa, skyddade växt-och djurarter, biologisk mångfald, mark, jord, vatten, landskap, klimat, bebyggelse, kulturmiljö, hushållning med mark och vatten, samt hushållning med råvaror och energi. Bedömningen ska också visa om lokaliseringen är lämplig med hänsyn till faktorerna i omgivningen. Då bedömningarna görs i ett tidigt skede i planarbetet kan de under planarbetets gång komma att ändras, i och med att ny kunskap kan tillkomma.

Undersökning: Undersökning för detaljplan för Hallen 67:1 m.fl.

PLATSEN	KOMMENTAR
Nuvarande markanvändning	Södra delen av området (Hallen 67:1) är reglerad som allmän plats, park i gällande byggnadsplan. Området är i obebyggt och har senast använts som betesmark.
Planerad markanvändning	Bostäder i form av friliggande enbostadshus eller parhus, uppskattningsvis 4-12 bostäder.

Särskilda bestämmelser			
4 kap 35 § PBL.	Undantag från miljöbedömning. En särskild MKB för detaljplaner med standardförfarande behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedannämnda ärenden, och MKB:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig.	Undantag	
		Ja	Nej
5 kap 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap 6 § MB (A-eller B-verksamhet)?		X
Kommentar			
6 kap 3 § MB	Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.	Undantag	
		Ja	Nej
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		x
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		x
Kommentar			

2 § miljö- bedömnings- förordningen	Krav på strategisk miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §.	Krav	
		Ja	Nej
7 kap 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd?		x
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd?		x
Kommentar			

1. Beskrivning av planen	
1.1 I vilken utsträckning möjliggörs verksamheter och åtgärder, utifrån lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden? (ju mer flexibel planen är, desto mer möjliggörs)	
Kommentar	Planen möjliggör i huvudsak för användning bostäder i form av friliggande enbostadshus eller parhus, uppskattningsvis 4-12 bostäder.
1.2 I vilken utsträckning har detaljplanen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer och program medför, t.ex. vägplaner?	
Kommentar	Genomförandet av detaljplanen bedöms inte i någon större utsträckning ha betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer och program medför. Detaljplanen strider inte mot översiktsplanen.
1.3 I vilken utsträckning har planen betydelse för hållbar utveckling eller integrering av miljöaspekter i övrigt?	
Kommentar	<p>Detaljplanen innebär en förtätning inom tätorten där det redan finns tillgång till god service och infrastruktur, vilket bidrar till ett hållbart samhälle.</p> <p>Planens integrering av miljöaspekter är begränsad och framtagandet bedöms inte innebära noterbara förändringar varken positivt eller negativt ur miljöhänsyn. Genom att bevara en del av marken som naturmark bevaras de delar av området som bedöms ha högst naturvärden, vilket begränsar den negativa påverkan på biologisk mångfald såväl som på friluftsliv.</p>
1.4 Finns det risk att miljö kvalitetsnormer överskrids eller svårigheter att följa miljölagstiftningen?	
Kommentar	<p>Nej, det finns inte några risker att miljö kvalitetsnormer överskrids eller att det blir svårigheter att följa miljölagstiftningen.</p> <p>Planens genomförande innebär att jordbruksmark kan komma att tas i anspråk för bostäder.</p>
1.5 Finns det miljöproblem i eller i anslutning till planområdet? Finns det risk att de påverkas av planen?	
Kommentar	Nej, det finns inte några miljöproblem i eller i anslutning till planområdet.

KATEGORIER	+ 0 - Här antyds om påverkan är positiv, obetydlig eller negativ för aktuell aspekt	KOMMENTAR
BESKRIVNING AV OMRÅDET		
2. Kulturvärden		X Detaljplanens genomförande innebär exploatering av mark som tidigare använts som åker- och betesmark i ett område där jordbruket varit och är väsentligt för att vidmakthålla den värdefulla landskapsbilden.
3. Naturvärden		X Det bedöms idag finnas allmänna naturvärden i området. Även om de områden som har högst naturvärden sparas kommer detaljplanens genomförande påverka de totala naturvärdena negativt.
4. Sociala värden		X Området omfattas av riksintresse för det rörliga friluftslivet, Siljansområdet samt av riksintresse för friluftslivet F13, Siljansområdet. Detaljplanens genomförande innebär att en del av området planläggs som friluftsområde. Eftersom detta område idag i begränsad omfattning används av allmänheten bedöms planförslaget ha en obetydlig påverkan på friluftslivet.
5. Hushållning med resurser och materiella värden		X Detaljplanens genomförande innebär förlust av jordbruksmark.
6. Risker för människors hälsa eller för miljö		X Detaljplanen bedöms inte påverka risker för människors hälsa eller miljön varken positivt eller negativt.

7. Miljöeffekter
7.1 Miljöeffekternas omfattning
Miljöeffekternas omfattning om detaljplanen genomförs bedöms bli ytterst begränsade då planen inte innebär någon särskilt störande verksamhet.
7.2 Kan miljöeffekterna vara gränsöverskridande?
Nej.
7.3 Kan de sannolika miljöeffekterna avhjälpas?
Inte aktuellt då det inte bedöms finnas några särskilda miljöeffekter att avhjälpa.

Sammanvägd bedömning			
Särskilda bestämmelser		Ja	Nej
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?			x
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?			x
Betydande miljöpåverkan		Betydande MP	Viss MP Ingen MP
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på kulturvärden?			x
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på naturvärden?			x
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på sociala värden?			x
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på materiella värden?			x
Hälsa och miljö		Ja	Nej
Kan planen antas medföra betydande risker för människors hälsa eller miljön?			x
Motiverat ställningstagande			
Den sammanvägda bedömningen av undersökningen är att detaljplanen innebär viss negativ miljöpåverkan men inte betydande miljöpåverkan.			

Checklista utförd av: Ebba Hammarlund

Datum: 2022-01-12

Beslut angående

Strategisk miljöbedömning behöver göras

Strategisk miljöbedömning behöver ej göras

Beslutande: Utskottet för samhällsbyggnad

Bilaga – Definitioner och checklista

Bilagan innefattar de lagar och frågeställningar som beaktas i de olika delarna för undersökningen om betydande miljöpåverkan.

1. Beskrivning av planen

1.1

Ju mer flexibel en detaljplan är desto större blir utrymmet i efterkommande tillståndsprövning och tvärtom.

- ❖ Vilken eller vilka användningar möjliggör detaljplanen?
- ❖ Vilka typer av verksamheter eller åtgärder möjliggör detaljplanen?
- ❖ Hur kan det som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet? T.ex. hur en bullerkälla ska placeras i förhållande till omgivande bebyggelse.
- ❖ Hur stor byggrätt för de verksamheter eller åtgärder som planen möjliggör medger planen?
- ❖ Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?

1.2

Om detaljplanen i hög grad inverkar på en annan plan eller ett annat program kan den indirekt leda till större miljöpåverkan än det som följer av genomförandet av enbart den aktuella planen. Den kan till exempel begränsa möjligheterna att minska miljöeffekter i efterföljande planer.

- ❖ Påverkar detaljplanen genomförandet av andra planer eller program?
- ❖ Om ja, påverkar detaljplanen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?
- ❖ Stämmer detaljplanen med översiktsplanen?

1.3

- ❖ Kommer detaljplanen främja en hållbar utveckling? Hur?
- ❖ Har detaljplanen tagit hänsyn till miljöaspekter? Hur? Begreppet miljöaspekter ska tolkas brett och kan innebära till exempel människors hälsa, biologisk mångfald och kulturmiljö. Med integrering avses att detaljplanen tar hänsyn till miljöaspekter, som till exempel ekosystemtjänster.

1.4

- ❖ Kan detaljplanen innebära att en miljö kvalitetsnorm inte följs?
 - Vatten
 - Luft
 - Buller (*avser kommuner med fler än 100 000 invånare*)

1.5

- ❖ Vilka miljöproblem finns inom eller i anslutning till detaljplaneområdet?
- ❖ Hur påverkar detaljplanen miljöproblemen? Positivt eller negativt? Varför?

2. Kulturvärden – checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Världsarv
- ❖ Riksintresse kulturmiljövården enl. 3 kap 6 § MB
- ❖ Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (forn- eller kulturlämningar) enligt 2 kap KML
- ❖ Statliga byggnadsminnen enligt 3 kap KML
- ❖ Kyrkliga kulturminnen enligt 4 kap KML
- ❖ Kulturresevat enligt 7 kap 9 § MB
- ❖ Landskapsbildsskyddsområde
- ❖ Biologiskt kulturarv
- ❖ Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse (landskapsbild)
- ❖ Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- ❖ Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- ❖ Immateriella företeelser (t.ex. ortsnamn eller berättelser som är knutna till platser)
- ❖ Kulturvärden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet

3. Naturvärden – checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Nationalpark enl. 7 kap 2 § MB
- ❖ Biosfärsområde
- ❖ Natura 2000 enl. 7 kap 27 § MB
- ❖ Riksintresse för naturvården enl. 3 kap 6 § MB
- ❖ Naturresevat enl. 7 kap 4 § MB
- ❖ Biotopskyddsområde enl. 7 kap 11 MB
- ❖ Generellt biotopskydd enl. 7 kap 11 § MB
- ❖ Djur- och växtskyddsområde enl. 7 kap 12 §
- ❖ Strandskyddsområde enl. 7 kap 13-18 §§ MB
- ❖ Stora opåverkade områden enl. 3 kap 2 § MB
- ❖ Ekologiskt känsliga områden enl. 3 kap 3 § MB
- ❖ Naturvårdsområde enl. 7 kap 4 § MB
- ❖ Naturminne enl. 7 kap 10 §
- ❖ Naturvårdsavtal enl. 7 kap 3 § JB
- ❖ Området finns med i Naturvårdsplan för Kopparbergs län, övrigt område för naturvården
- ❖ Områden enl. Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde
- ❖ Område enl. Naturvårdsverkets myrskyddsplan
- ❖ Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen.
- ❖ Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag
- ❖ Viktiga spridningssamband mellan förekommande naturtyper
- ❖ Värdefulla fågelarter (I Sverige regelbundet förekommande fågelarter (från bilaga 1 i Fågeldirektivet) för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas)
- ❖ Värdefulla växt-, djur- eller svamparter (Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige: Arter & naturtyper i Habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige)
- ❖ Fridlysta växt-, djur- eller svamparter
- ❖ Naturvärden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
- ❖ Naturvärden kända av länsstyrelsen
- ❖ Hotade arter – Artprotalen och kolla även Naturvårdsarter i Dalarna

4. Sociala värden – checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Riksintresse enligt 4 kap 2 § MB
- ❖ Riksintresse för friluftslivet enl. 3 kap 6 § MB
- ❖ Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) enl. 2 kap 7 § PBL
- ❖ Platser för lek, motion och annan utevistelse, enl. 2 kap 7 § PBL, t.ex. skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, vandringsled, jakt, fiske, orientering, skolskog, skogsmulle, scoutverksamhet, klättring eller badplatser
- ❖ Planerad, tillräckligt stor friyta för som är lämplig för lek och annan utevistelse
- ❖ Besöksmål
- ❖ Mötesplatser i den offentliga miljön
- ❖ Sociala värden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
- ❖ Landskapsbild och stadsbild

5. Materiella värden- checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Naturresurser:
 - Skog för skogsbruk enl. 3 kap 4 § MB
 - Fiske, vilt och odling
 - Riksintresse för fyndigheter av ämne eller mineral enl. 3 kap 7 § MB
 - Övriga mineraler, bergarter, eller jordarter eller övriga geologiska resurser, t.ex. naturgrus
 - Vattenskyddsområde enl. 7 kap 21-22 §§ MB
 - Övriga färskvatten, t.ex. grusås eller ytvattenuttag
 - Jordbruksmark enl. 3 kap 4 § MB
 - Åkermark
 - Ängs- och betesmark
- ❖ Övriga materiella värden:
 - Riksintresse för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering enl. 3 kap 8 § MB
 - Anläggning för rekreation, idrott, friluftsliv eller turism
 - Anläggning för energiförsörjning, t.ex. elnät, transformator- och kopplingsstationer, ledningsnät för fjärrvärme, drivmedelsstation
 - Anläggning för hälso- och sjukvård
 - Anläggning för IT eller telefoni
 - Anläggning för VA eller dagvatten, t.ex. reningsverk, vattenverk, pumpstation, ledningsnät
 - Anläggning för renhållning, t.ex. deponi, ÅVC, ÅVS
 - Anläggning för transport, t.ex. väg, järnväg, resecentrum, flygplats, flygfält, bro, hamn

6. Risker för människors hälsa eller miljö- checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § MB
- ❖ Risk för extrema väderhändelser, t.ex. översvämning, ras, skred, torka, värmebölja, lavin
- ❖ Risk för olyckor, t.ex. farlig anläggning, transport av farligt gods, brand, trafikolycka
- ❖ Risk att verksamhet medför störning för omgivningen, t.ex. buller, vibrationer, utsläpp, ljus, lukt, damm, partiklar, utsläpp till vatten, markföroreningar
- ❖ Förekomst av radon, strålning från kraftledning

7. Miljöeffekter

7.1 Frågeställning: Hur stora blir miljöeffekterna om detaljplanen genomförs?

7.2 Frågeställning: Har miljöeffekterna som beror på detaljplanen påverkan på andra länder? På vilket sätt?

7.3 Frågeställning: Är det möjligt att avhjälpa de sannolika, negativa miljöeffekterna?